

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ
ΕΛΕΓΧΟΥ

Αθήνα, 22.8.2014

Αρ. Πρωτ.: ΥΠ.ΠΟ.Α./ΓΡ.ΥΠ./Κ.Ε./87

Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 20
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Fax : 210-82.01.426

ΠΡΟΣ: Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
ΚΟΙΝ: 1. Βουλευτή κ. Ιωάννη Λαγό
2. Υπουργείο Εσωτερικών

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 1515/29.7.2014 Ερώτηση με θέμα:
«Αρχαιολογικός χώρος Ηρώδειου στον Μαραθώνα»

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτοκόλλου 1515/29.7.2014 Ερώτησης του Βουλευτή κ. Ιωάννη Λαγού και σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες υπηρεσίες, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Ο αρχαιολογικός χώρος του οικοδομικού συγκροτήματος των αυτοκρατορικών χρόνων της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, που ταυτίζεται με το ιερό του Κανώβου και ιδρύθηκε από τον Ηρώδη Αττικό (γύρω στα 160 μ.Χ.), ήρθε στο φως από την Β' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων το 1968. Το 1974 ερευνήθηκε από την Εφορεία. μεγάλο μέρος λουτρικού κτιρίου – βαλανείου και, το 1980, τμήματα του περιβόλου του ιερού.

Οι σχετικά πρόσφατες συστηματικές ανασκαφικές εργασίες για την μείζονος σημασίας έρευνα, προστασία και ανάδειξη του αρχαιολογικού χώρου ξεκίνησαν το 2001-2002. Κατόπιν προγραμματικής σύμβασης του ΥΠ.ΠΟ. και της Δ.Ε.Π.Α. Δήμου Νέας Μάκρης, στο πλαίσιο προγράμματος για τη Μετατροπή της πρώην Αμερικανικής Βάσης της Νέας Μάκρης, αποκαλύφθηκε μεγάλο μέρος του ιερού των Αιγυπτίων θεών και ήρθαν στο φως πολυάριθμα αρχαία οικοδομήματα και αξιόλογα κινητά ευρήματα, όπως ακέραια μαρμάρινα γλυπτά και πήλινα τελετουργικά σκεύη. Επίσης, για την προστασία του χώρου κατασκευάστηκε περίφραξη και για τις εργοταξιακές λειτουργίες εγκαταστάθηκε οικίσκος. Ο συνολικός προϋπολογισμός του έργου ήταν 147.000.000 δραχμές, με πόρους χρηματοδότησης από την Κοινοτική Πρωτοβουλία KONVER II (Β' Κ.Π.Σ.), με οικονομικό διαχειριστή τον Δήμο Νέας Μάκρης.

Η έρευνα και η ανάδειξη του χώρου συνεχίσθηκαν την περίοδο 2002-2004, στο πλαίσιο των έργων Ολυμπιακής Προετοιμασίας, από το Ταμείο Διαχείρισης Πιστώσεων για την Εκτέλεση Αρχαιολογικών Έργων (ΤΔΠΕΑΕ) και την Επιστημονική Επιτροπή Έργου για την Ανάδειξη και Ενοποίηση Αρχαιολογικών Χώρων Μαραθώνος, υπό την εποπτεία του ΥΠ.ΠΟ. Αποκαλύφθηκε σχεδόν το σύνολο του κυρίως ιερού και τμήμα μεγάλου στωικού οικοδομήματος. Πραγματοποιήθηκε πλήρης αρχαιολογική, φωτογραφική και σχεδιαστική τεκμηρίωση των αρχαίων κτιρίων, της ανασκαφής και των κινητών ευρημάτων, καθώς και εργασίες συντήρησης πήλινων και μετάλλινων ευρημάτων στα Αρχαιολογικά Μουσεία Μαραθώνος, Βραυρώνος και Πειραιώς. Παράλληλα, εκπονήθηκαν αρχαιολογικές μελέτες-δημοσιεύσεις, αρχιτεκτονικές-στατικές μελέτες αποκατάστασης του βαλανείου και της θύρας του δυτικού πυλώνα του ιερού και μελέτη αποστράγγισης του αρχαιολογικού χώρου. Επίσης, κατασκευάστηκαν διαδρομές επισκεπτών και τοποθετήθηκαν ενημερωτικοί πίνακες. Για τα ιδιαίτερα αξιόλογα ευρήματα από το ιερό των Αιγυπτίων θεών διαμορφώθηκε ειδική αίθουσα στην έκθεση του Αρχαιολογικού Μουσείου Μαραθώνος. Γύψινα αντίγραφα έξι γλυπτών από τα πρωτότυπα που εκτίθενται στο μουσείο τοποθετήθηκαν στην αρχική τους θέση, στις εισόδους του ιερού.

Η έρευνα του χώρου συνεχίσθηκε χωρίς διακοπή και το 2007-2009, με χρηματοδότηση από το Γ' Κ.Π.Σ., εκτελέσθηκαν εκτεταμένες εργασίες συντήρησης και στερέωσης των αρχαίων οικοδομημάτων, επίσης από το ΤΔΠΕΑΕ και την Επιστημονική Επιτροπή Έργου για την Ανάδειξη και Ενοποίηση Αρχαιολογικών Χώρων Μαραθώνος, υπό την εποπτεία της Διεύθυνσης Συντήρησης και του ΥΠ.ΠΟ. Υλοποιήθηκαν: στερέωση-αρμολόγημα της τοιχοποιίας των κτισμάτων του ιερού και της ανατολικής στοάς, στερέωση πλακόστρωτων πομπικών οδών,

συντήρηση επιτοιχίων ασβεστοκονιαμάτων και αποκόλληση πεσμένων έγχρωμων κονιαμάτων. Επίσης, έγινε επέκταση των διαδρομών επισκεπτών. Εγκαταστάθηκε σύστημα συναγερμού και τοποθετήθηκαν δεύτερος οικίσκος-γραφεία και εργαλειοθήκη.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που τηρούνται στο αρχείο της Υπηρεσίας το έργο «Προστασία, έρευνα και ανάδειξη αρχαιολογικών χώρων ανατολικής Αττικής (αρχαία μεταλλεία και μεταλλουργικά εργαστήρια Λαυρεωτικής / Ηρώδειο συγκρότημα στη θέση Μπρεξίζα Μαραθώνα)», με φορέα υλοποίησης το Ταμείο Διαχείρισης Πιστώσεων για την Εκτέλεση Αρχαιολογικών Έργων (ΤΔΠΕΑΕ) και συνολικό προϋπολογισμό 1.700.000 €, είχε ενταχθεί πλαίσιο του Γ' ΚΠΣ στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Πολιτισμός 2000-2006». Το έργο ολοκληρώθηκε, σύμφωνα με τον αρχικό προγραμματισμό, στις 30.6.2009 με τελική συγχρηματοδοτούμενη δαπάνη 1.496.444,19 € και συνολική απορρόφηση 88%.

Από το 2010, υπό την ευθύνη της Β' ΕΠΚΑ, ο αρχαιολογικός χώρος είναι ανοικτός στο κοινό κατά τους θερινούς και φθινοπωρινούς μήνες, με εποχικό φυλακτικό προσωπικό. Κατά το υπόλοιπον του έτους ο χώρος είναι επισκέψιμος κατόπιν συνεννόησης με το Αρχαιολογικό Μουσείο Μαραθώνος. Η επιστημονική έρευνα και μελέτη για την ανάδειξη των αρχαιοτήτων συνεχίζεται, όπως και οι εργασίες συντήρησης των κινητών ευρημάτων.

Κατά την περίοδο 2002 - 2004, στο πλαίσιο των έργων Ολυμπιακής Προετοιμασίας, εκτελέσθηκαν, από το Ταμείο Διαχείρισης Πιστώσεων για την Εκτέλεση Αρχαιολογικών Έργων (Τ.Δ.Π.Ε.Α.Ε.) και την Επιστημονική Επιτροπή Έργου για την Ανάδειξη και Ενοποίηση Αρχαιολογικών Χώρων Μαραθώνος, υπό την εποπτεία του ΥΠ.ΠΟ., εκτεταμένα έργα ανάδειξης στους κάτωθι αρχαιολογικούς χώρους του Μαραθώνος:

- Ανάπλαση και διαμόρφωση του αρχαιολογικού χώρου του «Τύμβου των Αθηναίων Μαραθωνομάχων».

- Κατασκευή στεγάστρου και διαδρομών επισκεπτών στον αρχαιολογικό χώρο του νεκροταφείου των μεσοελλαδικών και μυκηναϊκών τύμβων στη θέση «Βρανά».

- Κατασκευή στεγάστρου και διαδρομών επισκεπτών στον αρχαιολογικό χώρο του πρωτοελλαδικού νεκροταφείου στη θέση «Τσέπι». Επίσης, μελέτη-αποτύπωση του συνόλου του αρχαιολογικού χώρου.

- Ανάπλαση και διαμόρφωση του αρχαιολογικού χώρου του «Τροπαίου των Αθηναίων» στη θέση «Μεσοσπορίτισσα», όπου τοποθετήθηκε αντίγραφο του μαρμάρινου κίονα ο οποίος εκτίθεται στο Αρχαιολογικό Μουσείο Μαραθώνα.

- Ανάπλαση και επανέκθεση του Αρχαιολογικού Μουσείου Μαραθώνος και περιβάλλοντος χώρου στη θέση «Βρανά».

Σε όλους τους παραπάνω επισκέψιμους αρχαιολογικούς χώρους τοποθετήθηκαν ενημερωτικές πινακίδες, οι οποίες αντικαταστάθηκαν, λόγω φθοράς, από την Β' ΕΠΚΑ, το 2013.

Τέλος, εκπονήθηκαν μελέτες για την προστασία και ανάδειξη του μυκηναϊκού θολωτού τάφου στη θέση «Αρνός» και του «Τύμβου των Πλαταιέων» στη θέση «Βρανά».

Εν κατακλείδι, οι αρμόδιες Υπηρεσίες του ΥΠ.ΠΟ.Α. προβαίνουν σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες και σύμφωνα με την κείμενη αρχαιολογική νομοθεσία για την προστασία, διατήρηση και ανάδειξη τόσο του αρχαιολογικού χώρου του εντυπωσιακού Ηρωδείου Συγκροτήματος – Ιερού Αιγυπτίων Θεών και Βαλανείου, όσο και των άλλων σημαντικών αρχαιολογικών χώρων της ευρύτερης περιοχής, οι οποίοι φανερώνουν την ιδιαίτερη παρουσία του Μαραθώνα στην Αττική από τη Νεολιθική εποχή μέχρι την ύστερη Ρωμαϊοκρατία.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΑΣΟΥΛΑΣ
ΑΚΡΙΒΕΣ ΦΩΤΟΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Από το πρωτότυπο.....
Αθήνα.....22-8-14.....

Εσωτερική Διανομή:

1. ΔΙΠΚΑ
2. Β' ΕΠΚΑ
3. ΕΥΤΟΠ